

Bruselj, 31. maj 2024
(OR. en)

10404/24

CLIMA 216
ENV 562
SAN 306
AGRI 444
FORETS 153
ENER 258
TRANS 252
ECOFIN 610
PROCIV 45

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Sporočilo Komisije o obvladovanju podnebnih tveganj
– izmenjava mnenj

---

1. Predsedstvo je kot pomoč pri izmenjavi mnenj o navedeni temi na seji Sveta (okolje) 17. junija 2024 pripravilo priloženi dopis ter vprašanja za ministre in ministrice.
2. Odbor stalnih predstavnikov naj se seznani z dopisom in vprašanji predsedstva, nato pa naj jih pošlje Svetu za izmenjavo mnenj.

Sporočilo Komisije o obvladovanju podnebnih tveganj

– izmenjava mnenj –

Uvod

Poročilo o evropski oceni podnebnih tveganj (EUCRA)¹, ki ga je Evropska agencija za okolje objavila 11. marca 2024, je jasno opozorilo, da se podnebne spremembe odvijajo vse hitreje in da imajo vse resnejše posledice. Leto 2023 je bilo na globalni ravni najtoplejše, odkar potekajo meritve, v Evropi pa je segrevanje dvakrat hitrejšo od svetovnega povprečja. Razvidno je tudi, da so podnebne spremembe multiplikator tveganja in da lahko kaskadna podnebna tveganja privedejo do sistemskih izzivov, ki vplivajo na celotne družbe, še posebej pa prizadenejo ranljive družbene skupine. Jasno je, da se dejavniki podnebnih tveganj vse hitreje razvijajo, da je več podnebnih tveganj že na kritični ravni in da bi lahko skoraj vsa v tem stoletju postala kritična ali katastrofalna. V skladu z EUCRA morajo EU in države članice delovati skupaj, da bi učinkovito zmanjšale podnebna tveganja v Evropi. Za večino večjih podnebnih tveganj, identificiranih za Evropo, smo „soodgovorni“. To pomeni, da politike, ki so ključne za blažitev podnebnih tveganj, spadajo v deljene pristojnosti EU ali področja več pristojnosti pod okriljem tako EU kot tudi držav članic. To v številnih primerih pomeni, da EU zagotavlja politični okvir, medtem ko države članice ohranjajo odgovornost za oblikovanje izvedbenih pristopov. Zaradi hitrega naraščanja podnebnih tveganj po vsej Evropi bodo morda potrebni novi načini sodelovanja na vseh ravneh upravljanja, da bi dosegli oprijemljiv in merljiv napredek pri zmanjševanju najbolj perečih podnebnih tveganj. Takšni pristopi lahko črpajo iz izkušenj, pridobljenih z misijo EU za prilagajanje podnebnim spremembam ter drugimi ustreznimi instrumenti in politikami EU.

---

¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>.

Sporočilo Komisije z naslovom Obvladovanje podnebnih tveganj – zaščita ljudi in blaginje², objavljeno 12. marca 2024, je odgovor na poročilo EUCRA. Osredotoča se na ključne ukrepe, ki jih morajo EU in njene države članice sprejeti za boljše obvladovanje vse večjih podnebnih tveganj na najbolj prizadetih področjih, med katerimi so naravni ekosistemi, vode, zdravje, hrana, infrastruktura in gospodarstvo. V sporočilu so prav tako navedeni stroški podnebnih tveganj, poudarjena pa je tudi potreba po hitrih naložbah. V njem je podana tudi previdna ocena, da bi se BDP v EU zaradi zaostrujočih se podnebnih vplivov do konca stoletja lahko zmanjšal za približno 7 %. Če globalno segrevanje trajno preseže prag 1,5 °C iz Pariškega sporazuma, bi lahko skupno dodatno zmanjšanje BDP celotne EU v obdobju od leta 2031 do leta 2050 znašalo 2,4 bilijona EUR. Letna škoda zaradi obalnih poplav v Evropi bi lahko do leta 2100 preseгла 1,6 bilijona EUR, pri čemer bi bilo obalnim poplavam vsako leto izpostavljenih 3,9 milijona ljudi.

Od sprejetja evropskih podnebnih pravil in prilagoditvene strategije EU iz leta 2021 je bil že dosežen znaten napredek pri krepitvi odpornosti na podnebna tveganja v **okviru politike EU**. Vendar morajo države članice kljub temu napredku storiti več v zvezi z vidiki upravljanja, ozaveščanjem, pravičnostjo in pravično odpornostjo, financiranjem in sonaravnimi rešitvami, saj pripravljenost politik EU ne sledi hitrosti razvoja podnebnih tveganj.

V sporočilu so navedene **štiri širše kategorije rešitev** za izboljšanje obvladovanja podnebnih tveganj na ravni EU in v državah članicah:

- **izboljšano upravljanje** z opredelitvijo odgovornosti za tveganje in spodbujanjem tesnejšega usklajevanja med nacionalno, regionalno in lokalno ravno;
- **orodja za nosilce odgovornosti za tveganja in dostop do zanesljivih podatkov** za boljše razumevanje povezav med podnebnimi tveganji, naložbami in dolgoročnimi strategijami financiranja;

---

² Dok. 7732/2024.

- **izkoriščanje obstoječih strukturnih politik držav članic in solidarnostnih mehanizmov EU** za obvladovanje podnebnih tveganj;
- **pravi predpogoji za finančno odpornost** z zasnovano javne porabe in spodbud za zasebne naložbe na način, da se mobilizirajo zadostna sredstva ter da je preprečevanje motenj, povezanih s podnebjem, in ekonomsko škodo najboljša izbira, poleg tega, da se podnebna tveganja bolje vključijo v nacionalne proračunske postopke³.

V sporočilu so določeni tudi **posebni ukrepi za obvladovanje tveganj v šestih prizadetih skupinah: naravni ekosistemi, vode, zdravje, hrana, infrastruktura in grajeno okolje ter gospodarstvo**. V zvezi s slednjim je v sporočilu poudarjeno, da bodo nesreče, povezane s podnebnimi spremembami, dodatno obremenile gospodarstvo zaradi izgube produktivnosti in življenj, neposredne škode, manjšega potenciala rasti in pritiska na vladne proračune, ter da bi morala na novo sprejeta direktiva o zahtevah za nacionalne proračunske okvire⁴ prispevati k izboljšanju priprave proračuna, ki upošteva podnebna tveganja, in vključitvi te priprave proračuna v nacionalne proračunske postopke. Hkrati so za uspešno obravnavanje podnebnih tveganj in krepitev odpornosti proti podnebnim spremembam potrebne zadostne javne in zasebne naložbe. Če se naložbe preusmerijo v obnovo po škodi, se znesek, ki je na voljo za produktivne naložbe, zmanjša.

---

³ V zvezi s tem je 14. maja 2024 začela delovati skupina za razmislek o mobilizaciji financiranja za podnebno odpornost, napovedana v sporočilu.

⁴ Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic od držav članic zahteva, da v svoje proračunsko načrtovanje v največji možni meri vključijo makrofiskalna tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb ter njihovih okoljskih in distribucijskih vplivov. Države članice tudi poziva, naj pri objavi informacij v zvezi s pogojnimi obveznostmi, ki bi lahko imele velik vpliv na javne proračune, v največji možni meri upoštevajo informacije o fiskalnih stroških, nastalih zaradi pretresov, povezanih s podnebjem. Treba pa je priznati, da se poročanje o makrofiskalnih tveganjih, ki nastajajo zaradi podnebnih sprememb, pogojnih obveznostih, povezanih s podnebjem, in fiskalnih stroških nesreč izboljšuje, vendar ostaja v zgodnji fazi, metodologije in kazalniki za takšno poročanje pa se še razvijajo.

Stanje

Sporočilo Komisije je bilo ministrom in ministricam prvič predstavljeno na seji **Sveta (okolje)** 25. marca 2024. Glede na medsektorsko naravo sporočila in poročila EUCRA je belgijsko predsedstvo v razprave na tehnični ravni dejavno vključilo druge ustrezne sestave Sveta, med drugim odgovorne za **energijo, civilno zaščito, turizem, financiranje in proračun, zdravje, industrijo in kmetijstvo**. Razprave so pokazale, da so **nujnost podnebnih tveganj** in naraščajoči **stroški neukrepanja** splošno priznani. Delegacije se na splošno strinjajo, da je potreben **sistemski odziv politike na vseh ustreznih področjih politike**, tudi na ravni EU. Med razpravami so bili **poudarjeni naslednji elementi**: potreba po okrepljenem usklajevanju in sodelovanju med državami članicami in med sektorji, vključno s spremljanjem in dostopom do podatkov; pomen ozaveščanja in komuniciranja, vključno z bojem proti napačnim informacijam; potreba po prizadevanju za ustrezno financiranje in ključna vloga vode. Različne **sestave Sveta** so tudi **priznale**, da morajo pri **oblikovanju politik in ukrepov** v svojih sektorjih upoštevati **podnebna tveganja**, vključno z odpornostjo in pripravljenostjo na tveganja, kot rezultat razprav na različnih področjih politike, vključno z veseljem, raziskavami, konkurenčnostjo in industrijo ter energetiko⁵.

---

⁵ Glej na primer: Sklepi Sveta o krepitvi konkurenčnosti Evrope s pomočjo veselja z dne 23. maja 2024 (dok. 10142/24); Sklepi Sveta o krepitvi valorizacije znanja kot orodja za odporno in konkurenčno industrijo ter strateško avtonomijo v odprtem gospodarstvu v Evropi z dne 23. maja 2024; Sklepi Sveta o konkurenčni evropski industriji, ki je gonilna sila naše zelene, digitalne in odporne prihodnosti, z dne 24. maja 2024 (dok. 10127/24); Sklepi Sveta o enotnem trgu v korist vseh z dne 24. maja 2024 (dok. 10298/24); Sklepi Sveta o spodbujanju trajnostne infrastrukture elektroenergetskega omrežja z dne 30. maja 2024 (dok. 10459/24). Izpostaviti je tudi treba, da je bilo v izjavi iz La Hulpe o prihodnosti socialne Evrope, ki je bila sprejeta na konferenci na visoki ravni o evropskem stebru socialnih pravic, ki jo je organiziralo belgijsko predsedstvo 15. in 16. aprila 2024, poudarjen pomen spodbujanja preprečevanja posebnih nevarnosti, ki izhajajo iz podnebnih sprememb.

Vprašanja za ministre in ministrice

- *Se strinjate, da bodo zaradi hitrega naraščanja podnebnih tveganj po vsej Evropi morda potrebni novi načini sodelovanja na vseh ravneh upravljanja, tudi na ravni Unije?*
  - *Kateri ukrepi so bili sprejeti na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni v vaši državi za izboljšanje proračunskega načrtovanja? Katera metodološka in informacijska orodja so še vedno potrebna za spodbujanje reform in naložb za povečanje odpornosti?*
-